

Adil geçiş konusunda kamu ve özel sektör çabalarının ayrıntıları

Mayıs 2023

ANA MESAJLAR

- Adil geçiş kavramı şunu kabul eder: **sosyal ve çevresel konular birbirine bağlıdır** ve düşük karbonlu bir ekonomiye geçiş etrafındaki tartışmayı genişletiyor. Bunu akılda tutarak, OECD raporu, **Eğitsizlikler-çevre bağlantısı: İnsan odaklı yeşil bir dönüşüme doğru** (OECD, 2021^[1]), kapsayıcı ve yeşil politika paketlerini haritalandırmış, temel zorlukları ortaya koymuş ve ekonominin adil bir şekilde dönüştürülmesi için olası çözümleri belirlemiştir.
- Adil geçiş, hükümetlerin, şirketlerin ve diğer paydaşların karar alma süreçlerinde önem kazanıyor **politikalarının ve eylemlerinin birbirine bağlı, yapısal ve sınır ötesi etkilerini sistematik olarak ele almak** Çevre ve toplum üzerine.
- Uluslararası örgütler tarafından adil geçiş kavramının uyumlu hale getirilmesi ve benimsenmesi konusunda önemli ilerlemeler kaydedildi** hükümetlerin ve şirketlerin faaliyetlerinde ve stratejilerinde, **Tanımlar ve faaliyet odakları hâlâ bir organizasyondan diğerine değişmektedir.**
- İnsanların, şirketlerin ve hükümetlerin karşı karşıya kaldığı risklere giderek daha fazla vurgu yapılıyor** (örneğin refahlarını ve maddi koşullarını veya mali temellerini etkileyen) ve maddi zararlar meydana gelmektedir.
- Ancak, hala oldukça fazla **ülkelerin ve şirketlerin çabalarını nasıl çerçeveledikleri ve uyguladıkları konusunda çeşitlilik** Bazen uyumlu veya birleşik hedeflerin olmaması, bazen de çevre ve toplum üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi için tutarlı ölçütlerin bulunmaması.
- İşletmeler iş modellerini ayarlamaları gerektiği konusunda giderek daha fazla ses çıkarmaya başladı** Adil bir geçişin peşinde, müşterilerden gelen artan taleplere, demografik değişimlere ve sürdürülebilirlik ve çevresel kaygılara ilişkin daha fazla farkındalığa bir ölçüde yanıt vererek.
- İş-hükümet yaklaşımlarının daha ileri analitik çalışmaları ve haritalanması** Geçişin sosyal ve politik açıdan kabul edilebilirliğinin politika yapıcılar ve iş liderleri tarafından değerlendirilmesini kolaylaştırmak için gereklidir.

ADİL GEÇİŞ NEDİR VE NEDEN ÖNEMLİDİR?

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) "Herkes için çevresel açıdan sürdürülebilir ekonomilere ve toplumlara doğru adil bir geçiş için kılavuz ilkeleri", Paris Anlaşması'ndan bir ay önce 2015 yılında oybirliğiyle kabul edildi ve iklim değişikliği ile işgücü konularını uyumlu hale getirdi (ILO, 2015^[2]). Kılavuzların vizyonu, "ulusal olarak tanımlanmış kalkınma önceliklerine uygun olarak işgücünün adil bir şekilde geçişinin ve insana yakışır iş ve kaliteli işlerin yaratılmasının zorunluluklarının dikkate alınması" gerekliliğini vurgulayan Paris Anlaşması'na yansımıştır.

Paris Anlaşması'ndan bu yana Adil Geçiş'in tanımı ve uygulaması, bir yandan iklim değişikliği konusunda eylemsizliğin maliyetinin en dezavantajlı kesimler üzerinde aşırı bir yük oluşturmamasını önlemek, diğer yandan da eylemin eşitsiz maliyetinin yeşil dönüşümü yavaşlatmasını önlemek için kamu ve özel sektörlerin çeşitli çabalarını yansıtmak şeklinde evrim geçirdi.

Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi, adil bir geçişin elde edilmesiyle doğrudan ve dolaylı olarak ilgili birçok hedef ve amaç da içerir. Yeşil geçiş, insanların hayatlarının tüm yönlerini etkileyecek ve gelir yelpazesinde tüketim ve üretim modellerinde temel değişimler gerektirecektir (SDG 12). İnsana yakışır iş ve ekonomik büyüme (SDG 8), enerji sistemleri (SDG 7) ve eğitim ve yaşam boyu öğrenme (SDG 4) için etkileri olacaktır. Ülkeler arasında ve içinde eşitsizlikler (SDG 10) için etkileri olacak ve farklı demografik gruplar, ekonomik faaliyet sektörleri ve bölgeler üzerinde çeşitli etkilere sahip olacaktır.

Adil geçiş kavramı, sosyal ve çevresel sorunların birbirine bağlı olduğunu kabul eder ve düşük karbonlu bir ekonomiye geçişle ilgili tartışmayı genişletir; yani, tamamen teknik bir tartışmadan, sosyal adalet, yer ve kimlik üzerindeki etkiyi ele alan bir tartışmaya doğru. Ancak, adil geçiş terimi farklı paydaşlar tarafından kullanılır ve farklı şeyler ifade edebilir. Bu terimin kullanılma biçiminde iki geniş grupta ayırt edilebilir. Birincisi, geçim kaynakları doğrudan fosil yakıt yoğun endüstrilere bağlı olan işçileri desteklemek için gereken politikalarla sınırlıdır, çoğunlukla kömürden uzaklaşırken. İkinci kullanım daha geniş kapsamlıdır ve ekonomileri net sıfır emisyonu taşıyan politikalardan etkilenecek herkes için adaleti içerir (Eisenberg, 2018^[3]).

Bölgesel düzeyde, yeşil geçiş belirli toplulukları diğerlerinden daha fazla etkiler. Emisyonlar, etkiler ve zayıflıklar aynı ülke içindeki bölgeler arasında değiştiğinden, hükümetlerin yerel bazlı, hedefli bir yaklaşım uygulaması gerekir. Ayrıca, yeşil geçiş nedeniyle iş kayıplarının coğrafi olarak yoğunlaşması ve ekonomileri daha az çeşitlendirilmiş bölgeler için artan zorluklar olması muhtemeldir. Bölgesel ve yerel politikalar, farklı hükümet düzeylerindeki yeşil politikalarla koordinasyon halinde alternatif büyüme kaynakları ve iş modelleriyle yerel ekonomileri yeniden canlandırmak için hayati öneme sahiptir.

Küresel düzeyde, yeşil dönüşümün zorlukları, özellikle fosil yakıt temelli olanlar olmak üzere, gelişmekte olan ve yükselen ülkeler için en zorlu olanlardır. Ekonomik faaliyet, istihdam ve ihracat geliri kaynağı olarak fosil yakıt endüstrilerine bağımlılık, bu ülkelerin sosyal koruma ve kamu hizmetlerini finanse etmede büyük zorluklarla karşılaşacakları anlamına gelir. Sosyal olarak adil bir geçişin sağlanması, hükümetlerin politikalarının ve uygulamalarının sınır ötesi etkilerini sistematik olarak değerlendirmelerini gerektiren önemli sınır ötesi etkilere sahip olacaktır.

Adil geçiş, toplumsal ve çevresel ihtiyaçları bir araya getiren mevcut ekonomik zorluklar bağlamında hükümetler, uluslararası örgütler ve işletmeler arasındaki tartışmalarda da yaygın bir terim haline geliyor. OECD raporu, *Eşitsizlikler-çevre bağlantısı: İnsan odaklı yeşil bir dönüşüme doğru* (OECD, 2021^[1]), kapsayıcı ve yeşil politika paketlerini haritalandırmış, temel zorlukları ortaya koymuş ve ekonominin adil bir şekilde dönüştürülmesi için olası çözümleri belirlemiştir.

ADİL GEÇİŞ İÇİN KAMU VE ÖZEL ÇABALAR

Bugüne kadar, işletmeler ve kamu kurumları tarafından yeşil dönüşümün adil ve kapsayıcı olması gerektiği konusunda giderek daha fazla taahhütte bulunulmasına rağmen, bu konunun önemi uluslararası forumlarda tekrar tekrar dile getirilmesine rağmen, taahhütleri ve faaliyetleri sistematik bir şekilde bir araya getirilip incelenmemiştir.

Tablo 1 en son bazı örnekleri göstermektedir. **uluslararası girişimler ve taahhütler** uluslararası örgütler veya koalisyonlar tarafından yapılan adil geçiş hakkında. Liste tamamen kapsamlı olmasa da, uluslararası örgütlerin adil geçiş kavramını faaliyetlerine ve stratejilerine yerleştirmek için kaydettikleri önemli ilerlemeyi göstermektedir, adil geçiş tanımları ve faaliyet odakları bir örgütten diğerine değişme eğiliminde olsa bile.

Tablo 1. Adil Geçişe İlişkin Seçilmiş Uluslararası Girişimler/Taahhütler

	Girişim/Söz	Adil Geçişin Tanımı	Amaç/Ana Faaliyetler	Yıl
ILO	ILO'nun adil bir geçişe yönelik yönergeleri Herkes için çevresel olarak sürdürülebilir ekonomiler ve toplumlar	A işlem karşı BİR çevresel olarak sürdürülebilir İyi yönetilmesi ve herkes için insan onuruna yakışır iş, sosyal katılım ve yoksulluğun ortadan kaldırılması hedeflerine katkıda bulunması gereken bir ekonomi	Hükümetlere ve sosyal ortaklara, politika çerçevesinin nasıl formüle edileceği, uygulanacağı ve izleneceği konusunda bazı özel seçeneklerle bağlayıcı olmayan pratik bir yönelim sağlamak	2015
BM (ile ILO)	İklim Eylemi 4 İş (CA4J)	İstihdam yaratmayı teşvik ederken iddialı iklim eylemlerini mümkün kılmak ve değişimden etkilenenlere en savunmasız kesimlere dikkat ederek destek sağlamak	Kapsamlı çerçeve müdahaleleri, sektörel, tematik ve programatik politika müdahaleleri ve küresel destek yoluyla ülke düzeyinde destek sağlamak	İtibaren 2019
Uluslararası Enerji Ajansı (IEA)	İnsanları Güçlendirme Girişimi (EPI) Temiz Enerji Bakanlığı'nın bir girişimi	Kapsayıcı bir temiz enerji dönüşümü, toplumun tamamı yaklaşmak	İşbirliği ve diyalog için bir platform sağlamak ve bilgi paylaşımı sağlamak (örneğin, temiz enerji işgücü yolları için vaka çalışmaları toplanacaktır)	İtibaren 2021
IRENA	Adil ve Kapsayıcı Enerji Geçişleri için İşbirlikçi Çerçeve	Enerji geçişinin eşitlik ve adalet unsurlarının ele alınması	Ülkeleri ve ilgili paydaşları bir araya getirerek öncelikli alanları ve somut eylemleri belirlemek ve daha büyük uluslararası iş birliğini teşvik etmek	İtibaren 2021
ITUC	(Kuruluşu) Adil Geçiş Merkezi	İşverenleri, sendikaları ve çalışanları içeren bir süreç Ve Bazen hükümetler Ve Topluluklar, Ekonomilerin, sektörlerin ve şirketlerin düşük karbonlu, sosyal açıdan adil ve çevresel açıdan sürdürülebilir faaliyetlere geçişini planlamak ve gerçekleştirmek	Örnekleri paylaşarak çalışanları ve mütefakirlerini güçlendirerek; sosyal diyalog süreçlerinde en iyi uygulamaları belgelendirerek; sosyal diyalog süreçlerini başlatarak ve destekleyerek; ulusal ve küresel politika diyaloglarına stratejik girdi sağlayarak JT sürecini hızlandırmak	İtibaren 2016
Dünya Banka	Herkes İçin Adil Geçiş Girişimi	Kömür santrallerinin iyi yönetilen bir şekilde emekliye ayrılması ve temiz enerjide büyük ölçekli bir büyüme	Çevresel etkileri azaltmak, etkilenen insanları desteklemek ve yeni bir temiz enerji geleceği inşa etmek için gereken planları, politikaları ve reformları oluşturmak (1995'ten bu yana kömür geçişlerini desteklemek için 3 milyar dolardan fazla kaynak sağladık)	İtibaren 1995
AB	Adil Geçiş Mekanizması	Kimseyi geride bırakmadan iklim açısından nötr bir ekonomiye adil bir geçiş	2021-2027 döneminde en az 150 milyar avroyu üç temel ayakla harekete geçirmek; 1) Adil Geçiş Fonu (JTF), 2) özel adil geçiş planı YatırımAB ve 3) Avrupa Yatırım Bankası (EIB) tarafından ortak finanse edilen ek yatırımlar için yeni kamu sektörü kredi imkânı	İtibaren 2021
Avrupa İmar ve Kalkınma Bakanlığı	Adil Geçiş Girişimi	Yeşil ekonominin önemli faydalarının sağlanması	Yüksek karbonlu varlıkların yeniden dönüştürülmesini, iyileştirilmesini ve rehabilitasyonunu hedeflemek için	İtibaren 2020

	Girişim/Söz	Adil Geçişin Tanımı	Amaç/Ana Faaliyetler	Yıl
		Geçişler geniş bir şekilde paylaşılrken, ekonomik olarak kaybetme riskiyle karşı karşıya olanlara da destek veriliyor - ülkeler olsun, bölgeler, endüstriler, Topluluklar, işçiler veya tüketiciler	arazi ve yerel istihdama erişim sağlayan bir dizi diğer yeşil yatırım	
COP26	Adil Geçiş Beyanı	<i>(ILO'nun 2015 Adil Geçiş Rehberi'ni yansıtmaktadır)</i> Herkes için insana yakışır iş, sosyal katılım ve yoksulluğun ortadan kaldırılması hedeflerine katkıda bulunması gereken, iyi yönetilmesi gereken çevresel olarak sürdürülebilir bir ekonomiye doğru bir süreç	Adil Geçişin altı adımını desteklemek: 1) işçilerin yeni işe geçişinde destek; 2) sosyal diyalogu ve paydaş katılımını desteklemek ve teşvik etmek; 3) temiz enerjinin ötesinde daha geniş ekonomik ve endüstriyel desteği içeren ekonomik stratejiler geliştirmek; 4) yerel, kapsayıcı ve insana yakışır işleri teşvik etmek; 5) küresel tedarik zincirlerinde insan haklarını desteklemek ve iklim dayanıklılığını oluşturmak ve 6) İki Yıllık Şeffaflık Raporları ve NDC'lerde Adil Geçiş çabaları hakkında rapor vermek	2021
OECD	Eşitsizlikler-çevre bağlantısı: İnsan merkezli yeşil bir geçişe doğru; yeşil büyüme politikalarının işgücü piyasaları ve ücret gelir dağılımı üzerindeki dağıtım sal etkilerine ilişkin ilgili OECD analizleriyle birlikte	OECD Refah Çerçevesi merceğinden insanların refahının çoklu boyutlarını ele alan, insan merkezli ve net sıfır emisyonlu bir ekonomiye doğru ilerleyen bir süreç; siyasi açıdan kabul edilebilir çevre politikalarının tasarımında önemli olan, iş, cinsiyet ve diğer kategorilere göre savunmasız nüfus gruplarını belirlemek.	OECD Yeşil Büyüme, Kapsayıcı Büyüme ve Büyümeye Geçiş stratejilerinden yararlanan adil yeşil geçiş politika paketleri şunları hedefliyor: (i) çevresel dışsalıkların fiyatlandırılmasının olası geriletilici etkilerinin azaltılması; (ii) işgücünün yeniden tahsisini kolaylaştırmak için insan sermayesine yatırım yapılması ve becerilerin yükseltilmesi; (iii) sektörel ve yerel politikalarla sistemik eşitsizliklerin ele alınması; ve (iv) kapsayıcı yeşil geçiş yönetmek için verimli ve duyarlı yönetişimin sağlanması.	2021

Ulusal hükümetler Ayrıca geleneksel enerjiden (yani kömürden) uzaklaşma geçişiyle başa çıkma konusunda uzun bir geçmişe sahiptirler. Örneğin Birleşik Krallık (BK), kömür tüketiminde dramatik bir düşüş yaşadıktan sonra, kömürden uzaklaşmak ve 1980-90'larda kömür sektöründeki istihdamda büyük bir azalma ile başa çıkmak zorunda kaldı. BK hükümeti, kömür bölgelerini yeniden canlandırmak ve bir enerji geçişine doğru ilerlemek için bölgesel ekonomik politikalar benimsedi. Daha yakın zamanda Almanya'da, kömürün aşamalı olarak nasıl sonlandırılacağı konusunda bir fikir birliği oluşturmak için Büyüme, Yapısal Değişim ve İstihdam Komisyonu (Kömür Komisyonu olarak bilinir) kuruldu ve eşitlik göz önünde bulunduruldu. Deneyimleri, sosyal diyalogun önemini, devletin inovasyonun itici gücü olarak rolünü ve geçiş fonu sağlama isteğini vurgulamaktadır. Giderek daha fazla ülke, adil geçiş ilkelerini politikalara ve ulusal girişimlere dahil ediyor (bkz. Kutu 1). Bu deneyimler, iklim değişikliğiyle mücadele ederken eşitliği önceliklendirmenin, farklı paydaşların birbiriyle bağlantılı bir şekilde çalışmasını ve iklim değişikliğiyle ilgili eylemi öncelikli bir öncelik olarak görmesini gerektirdiğini göstermektedir.

Kutu 1. Adil geçiş konusunda ulusal girişimlerin seçilmiş örnekleri

- **Kosta Rika**Bütüncül bir yaklaşımı benimseyenlerin öncülerinden biri olan , Paris Anlaşması'nda yer alan adil geçiş ilkelerini kendi diline çeviriyor.*Ulusal Olarak Belirlenen Katkılar*(NDC'ler). Adil geçiş, yeni ekonomik merkezlerin ve yeşil ve mavi işlerin yaratılmasını öngören ülkenin kalkınma planının bir parçası haline geldi. Kosta Rika, paydaşlar ve savunmasız gruplarla geniş bir katılımcı süreç kurdu. Planın uygulanmasına öncelikle Çevre ve Enerji Bakanı öncülük etti.
- **Yeni Zelanda**Ayrıca adil geçişe oldukça bütünsel bir yaklaşım benimsiyor. Yeni Zelanda'da "Adil Geçiş", geçişlerin geleneksel olarak bazı grupları diğerlerinden daha dezavantajlı hale getirdiğini kabul ederek, bir bölgeyi düşük karbonlu bir geleceğe taşıma stratejisidir. İş, Yenilik ve İstihdam Bakanlığı'nda bulunan*Just Transitions Ortaklık ekibi* bölgesel ortakların geçişi adil ve eşit bir şekilde anlamalarını, planlamalarını ve yönetmelerini destekler. Bölgelerin büyük ekonomik şoklara yanıt olarak etkili bir şekilde planlama yapmalarını desteklemek için hükümet genelinde, kurum sınırları boyunca çalışır; 2) hanelerin, bölgelerin, sektörlerin ve toplulukların çıkarlarını, üzerinde anlaşılmış bir vizyona ve başarıya giden yollara sahip ortaklıklara uyumlu hale getirir; ve 3) planlama ve uygulamanın merkezi hükümet hedefleri ve finansman akışlarıyla uyumlu olmasını sağlamak için bir bölgede faaliyet gösteren diğer hükümet kurumlarıyla birlikte çalışır.
- **Kanada**'SKanada Kömür Enerjisi İşçileri ve Toplulukları için Adil Geçiş Görev Gücü daha sektöre dayalı bir yaklaşımın örneğidir. Görevleri, Kanada'nın 2030 yılına kadar geleneksel kömürle çalışan elektrik üretimini durdurma taahhüdünde bulunması nedeniyle, Kanada kömür toplulukları ve işçileri için adil ve hakkaniyetli bir geçişi nasıl destekleyeceğine dair hükümete öneriler sunmaktır. Görev Gücü, başlatıldığı günden bu yana Alberta, Saskatchewan, New Brunswick ve Nova Scotia olmak üzere dört etkilenen eyaletteki kömür işçileri, aileleri, topluluklar ve işçi temsilcileriyle bir araya geldi. Geleneksel kömürle çalışan elektriğin aşamalı olarak kaldırılmasından etkilenen Kanadalılara ve topluluklara yardım etme konusunda Kanada'nın yaklaşımını şekillendirmeye yardımcı olacak uzman tavsiyeleri sağlarlar.

Kaynak: Kosta Rika Hükümeti (2019):[Ulusal Karbon Azaltma Planı](#) ; Yeni Zelanda Hükümeti, Ticaret, Yenilik ve İstihdam Bakanlığı;[Adil Geçiş](#) ; Kanada Hükümeti:[Adil Geçiş Görev Gücü](#) .

Verilen bu **işletmeler**adil geçişten etkilenen temel paydaşlardan biri oldukları için, adil bir geçişi sağlamak için iş modellerini ayarlamaları gerektiği konusunda giderek daha fazla seslerini yükseltiyorlar. Tıpkı hükümetlerin adil bir geçişi yürürlüğe koyabilmek için sosyal desteğe ihtiyaç duyması gibi, bu da tüm ekonomiyi ve toplumsal dönüşümü gerektirecek, işletmeler de çevre, sosyal ve yönetim (ESG) konularındaki uygulamalar konusunda artan şeffaflık talep edilerek giderek daha fazla toplumsal iyi niyete bağımlı hale geliyor. İklim ve sosyal riskin bir yatırım riski olduğu giderek daha fazla kabul gördükçe, sürdürülemez işletmeler yatırım için çekici olmaktan çıkıyor ve yatırımcılar şirketleri işletme modellerini değiştirmeye ikna etmek veya sermayelerini yeniden tahsis etmek arasında seçim yapmak zorunda kalıyor. Son yıllarda, özellikle COVID-19 salgınından sonra, anlatı, hükümetlerin özel sektör uygulamalarını düzenleyerek değiştirmeye teşvik etme ihtiyacından, şirketlerin daha sürdürülebilir uygulamalara yönelmeleri için üstlendikleri faaliyetlere ilişkin günlük raporların artmasına doğru kaymış gibi görünüyor. Bunun nedeni müşterilerden gelen artan talep, demografik değişimler ve sürdürülebilirlik ve çevresel kaygılar konusunda daha fazla farkındalık olabilir.

Adil geçiş kavramı onlarca yıldır var olmasına rağmen, şirketlerin bu konuda harekete geçmeye yönelik geniş çaplı ilgisi nispeten yeni. **Kapsayıcı Büyüme İçin İşletme (B4IG)** CEO'lardan oluşan sektörler arası bir ittifak olan , şu açıklamayı yaptı: "*İşletmelerin, hükümetler, sosyal ortaklar, tedarikçiler ve diğer paydaşlarla ortaklık kurarak ve ekolojik geçiş stratejilerinin sosyal etkisini kurumsal politikalara ve eylemlere uygun şekilde entegre etmek için harekete geçerek geçişin sosyal zorluklarının karşılanmasını sağlamada merkezi bir rol oynamaları gerekmektedir.*" (B4IG, 2021^[4]).

Başka bir koalisyon, **Kapsayıcı Kapitalizm Konseyi (CIC)**, evrensel net sıfır enerji, işgücü gelişimi, toplumsal dayanıklılık, iş birliği ve şeffaflık olmak üzere dört temel sütun etrafında enerji sektöründe adil bir geçiş için bir çerçeve geliştirmek üzere yedi enerji şirketinden oluşan bir çalışma grubu kurdu.¹ CIC ve PricewaterhouseCoopers (PwC) ile birlikte **Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD)** Ayrıca, yakın tarihli raporda belirlenen adil geçiş desteklemek için özel şirketlerin bazı olumlu vakalarını tespit etmeye çalışıyor *Enerji sisteminde adil bir geçişin sağlanması* (WBCSD, 2023^[5]), CIC ve ortakları tarafından geliştirilen Şirket Eylemi için Adil Geçiş Çerçevesi'ne dayanmaktadır. 2023 B4IG Yıllık Yönetim Kurulu toplantısında, B4IG Üyeleri, 2023'te ölçekte gelişmiş etkiyi yönlendirmek için iş eylemi için ortak bir platform oluşturmak üzere B4IG'yi WBCSD'nin Eşitsizlikle Mücadele çalışma akışıyla birleştirme fikrini onayladı.

Şirketlerin taahhütlerinden kaynaklanan eylemlerde şeffaflık, kamuoyunda güven oluşturmak için önemlidir. Daha fazla şeffaflığın önemli bir sonucu, daha geniş ölçekte benimsenmeyi teşvik etmek için adil geçiş yaklaşımlarının iyi uygulamaları hakkında analiz üretme ve paylaşma yeteneği ve bu faaliyetlerin sonuçlarını ve etkisini ölçme yeteneği olacaktır. Bu bağlamda, örneğin Üyeleri ve paydaşlarıyla B4IG koalisyonu, on üç gösterge belirlemiştir² şirketlerin kendi operasyonlarında, tedarik zincirlerinde ve iş ilişkilerinde geçişin sosyal etkilerini belirlemelerine, değerlendirmelerine ve ele almalarına yardımcı olmak. Bu göstergeler, şeffaf planlama süreci, istihdam, beceri geliştirme ve yeniden beceri kazandırma, mal ve hizmetlere erişim gibi dört kategoride düzenlenen eylemler ve Anahtar Performans Göstergeleri (KPI'ler) hakkında bilgi içerir.

Daha fazla ilgiye ihtiyaç duyan bir diğer aktör grubu ise; **yatırımcılar**, emanet görevlerinin bir parçası olarak baktıkları varlıkların değerini koruma ve büyüme konusunda uzun vadeli bir bakış açısı benimseyen. Yatırımcılar, varlıkların yöneticileri, sermaye tahsisçileri ve kamu politikasında sahip oldukları etki aracılığıyla adil bir geçişte ilerleme sağlayabilirler. Yatırımcıların sermayelerini, elden çıkarmadan yatırım taramasına, sosyal etki tahvilleri çıkarmaya, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini iletirmek için yatırım yapmaya ve etki yatırımına kadar toplumsal değişimi yönlendirmeyi amaçlayan şekillerde kullanmaları konusunda uzun bir gelenek vardır.

Adil geçiş konuları yatırımcıların kullandığı çeşitli araçlara entegre ediliyor. Bunlar arasında Climate Action 100+ (yönetim altında 68 trilyon ABD dolarından fazla varlığa sahip 700 yatırımcının ittifakı) yer alıyor. **Net Sıfır Şirket Ölçütü**, yatırımcıların bir şirketin iklimle mücadele konusundaki hırsını ve eylemini değerlendirmesine yardımcı olan bir açıklama aracıdır. Ayrıca, **Etki Yönetimi Platformu**, sürdürülebilirlik etkilerinin yönetimi için rehberlik sağlayan kamu malı standartları sağlayıcıları arasındaki bir iş birliğidir. Standartlar ve kaynaklar arasında birlikte çalışabilirlik ve boşlukları doldurma yönünde çalışır. Bu araçlar, daha fazla kamu odağını ve adil geçiş planlamasına ilişkin artan yatırımcı beklentilerini yansıtır ve güvenilir iklim geçiş planlarının temel bir bileşeni olarak ölçülebilir ve karşılaştırılabilir adil geçiş metriklerine olan artan ihtiyacı temsil eder.

¹Daha fazla bilgi için Kapsayıcı Kapitalizm Konseyi'nin Adil Enerji Dönüşümü hakkındaki mikro sitesine bakın: <https://inclusivecapitalism.com/just-energy-transition-home/> .

²Ekolojik geçişin sosyal zorluklarına yanıt olarak işletmelerin katkılarını analiz etmek ve ölçmek için B4IG göstergelerine bakın; adil bir geçiş sağlamak için: https://www.b4iq.org/wp-icerik/yuklemeler/2023/03/B4IG_JustTransition-Indicators_V1.pdf .

3. ANA BULGULAR

Hem kamu hem de özel sektör aktörleri tarafından adil geçişe yönelik farklı yaklaşımların belirgin bir şekilde genişlemesi söz konusudur. İnsanların, şirketlerin ve hükümetlerin karşılaştığı risklere (örneğin finansal temelleri etkileyen) ve daha hızlı gerçekleşen zararlara daha fazla vurgu yapılmaktadır. Ancak, ülkelerin ve şirketlerin çabalarını nasıl çerçeveledikleri ve uyguladıkları konusunda oldukça fazla heterojenlik vardır; bazen uyumlu veya birleşik hedefler yoktur ve ayrıca işletmelerin çevre ve toplum üzerindeki etkisini değerlendirmek için tutarlı ölçütler yoktur.

Bu nedenle, hükümetler ve işletmeler tarafından adil bir toplumsal ve makroekonomik dönüşümü hızlandırmak için daha fazla eylem için alan vardır. Uluslararası anlaşmalarda "Adil Geçiş" teriminin öne çıkmasına rağmen, tüm ülkelerin ekonominin tamamını kapsayan bir adil geçiş planı yoktur. Benzer şekilde, işletmeler arasında, toplumsal konularda daha fazla işletme katılımına yönelik toplumsal beklentilere ve işletmelerin olumlu değişimin etkili itici güçleri olduğu görüşüne rağmen, enerji sektörü dışındaki adil geçiş stratejileri ve faaliyetlerine dair örnekler sınırlıdır. Daha olumlu bir not olarak, *Kapsayıcı Büyüme İçin İşletmekoalisyon, Kapsayıcı Kapitalizm Konseyi, Ne Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi* Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferanslarında yapılan açıklamalarda da görüldüğü gibi, Üyeleri arasında adil geçiş faaliyetlerini teşvik etmeye çalışmaktadırlar.

Adil geçiş planlarını benimseyen işletmelerin yatırımcılar tarafından ödüllendirilme olasılığı yüksektir ve yeşil geçişten etkilenecek sektörlerdeki diğer şirketler için bir plan olarak görülmelidir. Genellikle kamuoyu ve aktivistler tarafından yönlendirilen yatırımcılar, uzun vadeli bir bakış açısı ve yatırıma uygun şirketlere duyulan ihtiyaç tarafından yönlendirilen düşük karbonlu geçişin sosyal boyutlarını hesaba katmaları için şirketleri teşvik etmek amacıyla kendilerine sunulan katılım araçlarını kullanmaktadır.

Ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik alanlarındaki farklı çabaları uyumlu hale getirmek için bir organizasyon çerçevesine sahip olmak hayati önem taşıyacaktır. İnsanların, şirketlerin ve hükümetlerin eylemlerinin birbirleri ve ekonominin tamamı üzerindeki sonuçları ve etkileri daha iyi anlamak için ortaya çıkan bir ihtiyaç vardır. Dahası, zorluğun ölçeğini karşılamak için kamu ve özel paydaşlar arasında daha sistematik bir ortaklığa ihtiyaç vardır.

İLERİYE DOĞRU YOL

Adil geçiş kavramlarına ilişkin ortak semantik ve hükümetler ile işletmeler tarafından adil geçiş faaliyetlerine ilişkin sağlam bir anlayış Sorunun boyutunu değerlendirmeye yardımcı olacaktır.

İyi uygulamaları ifşa etmek Başkalarının değişimi gerçekleştirmesini desteklemek ve teşvik etmek ve gelecekteki eylemlerin ölçülebileceği bir kıstas sağlamak için daha fazla yardımcı olacaktır. Daha fazla şeffaflık ayrıca geçişin doğası konusunda kamuoyunun güvencesine yardımcı olacak ve hesap verebilirliği sağlamada etkili olacaktır. Ülkelerin adil geçişe ilişkin faaliyetlerinin ulusal düzeyde değerlendirilmesi, örneğin hükümet harcamalarını ve adil bir geçiş desteklemek için önerilen politikalar üzerindeki faaliyetlerin izlenmesi, daha geniş kamuoyunu teşvik etme açısından neyin en iyi işe yaradığını belirlemede önemli olacaktır. Aynı zamanda, adil geçiş etrafındaki iş faaliyetlerinin bir envanteri, işletmelerin kendilerinin gelişmek, diğer sektörlerde çoğaltmak ve kendi faaliyetlerini ölçeklendirmek için birbirlerinden öğrenebilecekleri bir bilgi tabanı sağlayabilir.

Bundan sonra cevaplanması gereken temel sorular şunlardır:

- *"İşletmeler ve hükümetler 'adil geçiş' nasıl tanımlıyor ve çerçeveleştiriyor?* Bu soru, farklı aktörlerin adil geçiş nasıl kavramsallaştırdıklarını ve bunun stratejik gündemlerinde ne ölçüde bir öncelik olduğunu anlamamızı sağlayacaktır.

- "İşletmeler ve hükümetler tarafından adil geçiş faaliyetleri nasıl uygulanıyor ve kullanıma sunuluyor?": Bu soru, yürütülen faaliyet türlerinin ve uygulanan hedeflerin bir envanterinin çıkarılmasına ve bunların belirli sektörlerle, bölgelere ve çalışan tiplerine odaklanıp odaklanmadığına yardımcı olacaktır.
- "İşletmelerin ve hükümetlerin adil geçişle ilgili faaliyetleri arasındaki ilişki nedir? İlerlemeyi hızlandırmanın yolu nedir?": Bu sorular, ulusal hükümetler tarafından işletmelerin adil geçiş faaliyetlerinde bulunmaları için belirlenen elverişli bir politika ortamının ne ölçüde olduğunu ele alacaktır. Hükümetlerin ortamı iyileştirmek veya adil geçiş etrafında anlamlı eylemleri artırmak için hangi eylemleri gerçekleştirebileceklerine ışık tutabilir.

Ayrıca, hükümet, işletmeler, yatırımcılar ve diğer paydaşlar arasındaki adil geçiş faaliyetleri etrafındaki etkileşimi anlamak için, hükümetlerin ve işletmelerin aşağıdakilere sahip olması maliyet açısından verimli olacaktır: **Adil geçişin sonuçlarını ve etkilerini, faktörlerini, itici güçlerini ve engellerini değerlendirmek için ortak bir anlayış ve ölçütler**. Bu, etki ve sosyal sonuçların ölçülmesiyle ilgili çalışmaların ilerletilmesine yardımcı olacak ve OECD'nin firmaların sosyal performansını ölçmek için yaptığı son çalışmalara dayandırılmasına yardımcı olacaktır (Siegerink, Shinwell ve Žarnic, 2022)^[6]. Böyle bir çerçeve ve göstergeler, G20 gibi uluslararası ekonomik forumlardaki tartışmalara da katkı sağlayabilir.

Daha fazla okuma

- B4IG (2021), "B4IG, insanları iklim eyleminin merkezine koymaya çağırıyor", *Kapsayıcı İşletme Büyüme*, <https://www.b4ig.org/business-for-inclusive-growth-b4ig-iklim-eyleminin-kalbine-insanlari-yerlestirme-cagrisi-yapti/> (23 Mayıs 2023'te erişildi). [4]
- Chateau, J., R. Bibas ve E. Lanzi (2018), "Yeşil Büyüme Politikalarının İşgücü Piyasaları Üzerindeki Etkileri ve Ücret Geliri Dağılımı: İklim ve Enerji Politikalarına Genel Bir Denge Uygulaması", *OECD Çevre Çalışma Belgeleri*, No. 137, OECD Yayınları, Paris, <https://doi.org/10.1787/ea3696f4-tr>. [10]
- İklim Eylemi 100+ (2022), "Güçlü adil geçiş planlamasına ihtiyaç", *Blog, İklim Eylemi 100+*, <https://www.climateaction100.org/news/robust-just-transition-planning-ihtiyaci/> (23 Mayıs 2023'te erişildi). [8]
- Kapsayıcı Kapitalizm Konseyi (nd), "Konsey Taahhüt Platformu", <https://www.inclusivecapitalism.com/taahhutler/> (23 Mayıs 2023'te erişildi). [9]
- Eisenberg, A. (2018), "Adil Geçişler", *Güney Kaliforniya Hukuk İncelemesi*, Cilt 92/101, <https://ssrn.com/abstract=3281846> (23 Mayıs 2023'te erişildi). [3]
- ILO (2015), *Çevresel olarak sürdürülebilir ekonomilere doğru adil bir geçiş için kılavuzlar ve herkes için toplumlar*, Uluslararası Çalışma Örgütü, Cenevre, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_emp/@emp_ent/documents/publication/wcm_s_432859.pdf. [2]
- OECD (2022), *2030'a Giden Kısa ve Dolambaçlı Yol: SDG Hedeflerine Olan Mesafeyi Ölçmek*, OECD Yayıncılık, Paris, <https://doi.org/10.1787/af4b630d-tr>. [7]

- OECD (2021), “Eşitsizlikler-çevre bağlantısı: İnsan merkezli yeşil bir geçişe doğru”, *OECD Yeşil Büyüme Belgeleri*, No. 2021/01, OECD Yayıncılık, Paris, <https://doi.org/10.1787/ca9d8479-tr> . [1]
- Siegerink, V., M. Shinwell ve Ž. Žarnic (2022), “Finansal olmayan performansın ölçülmesi OECD Refah Çerçevesi merceğinden firmalar: “Kapsam 1” Sosyal performans için ortak bir ölçüm çerçevesi, *OECD Refah ve Eşitsizlikler Üzerine Belgeleri*, No. 03, OECD Yayıncılık, Paris, <https://doi.org/10.1787/28850c7f-tr> . [6]
- DBCS (2023), *Enerji sisteminde adil bir geçişin sağlanması*, Dünya İş Konseyi Sürdürülebilir Kalkınma, <https://www.wbcsd.org/contentwbcsd/download/16154/231763/1> (23 Mayıs 2023'te erişildi). [5]

Kaynaklar

[OECD COVID-19 Kurtarma Panosu](#)

[Etki Yönetimi Platformu](#)

İletişim

Daha fazla bilgi için bizimle iletişime geçin: refah@oecd.org

OECD Refah, Kapsayıcılık, Sürdürülebilirlik ve Eşit Fırsat Merkezi (WISE)

www.oecd.org/wise

Bu makale OECD Genel Sekreteri'nin sorumluluğu altında yayınlanmıştır. Burada ifade edilen görüşler ve kullanılan argümanlar OECD üye ülkelerinin resmi görüşlerini yansıtmamaktadır.

Bu belge ve burada yer alan herhangi bir veri ve harita, herhangi bir bölgenin statüsüne veya egemenliğine, uluslararası sınırların ve hudutların belirlenmesine ve herhangi bir bölge, şehir veya alanın adına hakele getirmez. Bu eserin dijital veya basılı olarak kullanımı, şu adreste bulunan Şartlar ve Koşullar tarafından yönetilir: <http://www.oecd.org/termsandconditions> .